

ХМАРА СЛІВ НА ДИСТАНЦІЙНОМУ ЗАНЯТТІ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

Король Л. Л.

*к. пед. н., доцент, завідувач кафедри
загального і слов'янського мовознавства та іноземних мов
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка
м. Полтава
Україна*

Дистанційне навчання в умовах карантинного періоду загострило увагу до використання в академічному процесі закладів вищої освіти низки веб сервісів.

До таких, зокрема, належать онлайн генератори хмар слів, як-от: Tagxedo (<http://www.tagxedo.com>); WordArt (<https://wordart.com>); Wordclouds (<https://www.wordclouds.com>); Wordle (<http://www.wordle.net>); WordItOut (<https://worditout.com>); Wordsift (<https://wordsift.org>); Tag Crowd (<http://www.tagcloud.com>); ABCya's (<https://www.abcya.com>); Poll Everywhere (www.polleverywhere.com) та інші. Актуальність цих сервісів у контексті поглиблення знань з дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» вбачаємо у створенні користувачем хмари слів – логічно зорганізованого й естетично виразного іноземномовного продукту.

Аналіз низки наукових та науково-методичних студій (І. Аман, І. Власова, О. Литвиненко, Г. Аствацатуров, І. Безкровна, Г. Москалюк, Т. Позднякова, В. Тимчина, Н. Тимчина, S. Lohmann, J. Ziegler, Tetzlaff L., Kaser O., D. Lemir, M. Friendly, D. Tafazoli) дозволяє ствердити, що візуалізація посутньо полегшує розуміння студентами складного матеріалу [2, с. 16], а хмари слів як кругові, кластеризовані й / або інші макети [3; 4, с. 393], вповні розв'язують покладені на них дидактичні завдання. Разом з тим, попри ефективність самої технології, аспекти візуального оприявлення категорій, якими слугують терміни / фрагменти іноземномовних текстів фахового спрямування, все ще залишаються відкритим для подальшого осмислення питанням.

У контексті піднятої теми цінним є спостереження щодо застосування хмар слів у навчанні іноземної мови, результатом якого стало збільшення обсягу тематичного словникового запасу студента [5, с. 54–55]. Візуалізація досліджуваних понять, критичне осмислення визначень, опора на образи й асоціації, розвиток інформаційної культури та творчого мислення становлять собою основні переваги зазначеної технології [1, с. 54].

Прикметно, що хмара слів як різновид графічної візуалізації може слугувати каталізатором формування іноземномовної лексичної компетенції. В умовах, коли основна діяльнісна активність студентів проходить дистанційно, добір контенту та дизайн тієї чи тієї тематичної хмари слів мотивує до практичного застосування автором фахової лексики.

Окремо вирізнімо й те, що, керуючись певною навчальною метою, хмару слів можуть створювати і викладач, і студент як рівноправні суб'єкти іншомовної дистанційної навчальної діяльності. При цьому викладача, переважно, приваблює зручна, фасилітативно спрямована техніка візуалізації, а

студент послуговується хмарою слів як засобом осмисленого добору професійно значущих лексичних одиниць, як автентичну зорову опору для презентацій, повідомлень, доповідей, інших жанрових форм академічного фахового дискурсу.

В умовах дистанційного навчання хмара слів є дороговказом у формулюванні навчальних завдань, наприклад, таких: доберіть терміни, які ілюструють твердження; сформулюйте визначення термінів (кластерів), розміщених у хмарі; сформулюйте із слів хмари твердження та прокоментуйте його; відтворіть словосполучки, подані у хмарі; створіть термінологічну хмару абзацу (фрагменту тексту); знайдіть у тематичній хмарі зайве поняття; напишіть вступ (висновок) до тексту за ключовими словами та ін.

Дидактичну значущість самостійного створення студентами хмар слів розглядаємо в площинах вивчення нових, повторення вже відомих лексичних одиниць мови майбутнього фаху, семантизації їхніх значень, конструювання іноземномовного тексту. Сутнісним аргументом на користь застосування онлайн генераторів хмар слів на заняттях з дисципліни «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» є реалізація креативного потенціалу студента, який вибирає розмір та форму проєктованого зображення, кольорову гаму, шрифт, спосіб просторового розташування лексем-складників.

Підсумовуючи, констатуємо: процес і результат конструювання хмар слів сприяє встановленню семантичних та логічних зв'язків між певними вербальними елементами (лексемами, словосполучками, реченнями). Слугуючи засобом візуалізації, хмара слів посутньо врізноманітнює арсенал вправ і завдань, покликаних забезпечити формування компетенцій у процесі дистанційного опанування студентами фахової іноземної мови.

Список використаних джерел:

1. Позднякова Т., Тимчина В., Тимчина Н. Створення та ідеї використання хмарин слів на уроках біології. *Нова педагогічна думка*. 2019. № 1(97). С. 49–54.
2. Friendly M. A. Brief History of Data Visualization. *Handbook of Computational Statistics: Data Visualization*. 2008. New York : Springer. pp. 15–56.
3. Kaser O., Lemire D. Tag-Cloud drawing: algorithms for cloud visualization. CoRR. 2007. URL : <https://arxiv.org/abs/cs/0703109> (дата звернення: 23.04.2021).
4. Lohmann S., Ziegler J., Tetzlaff L. Comparison of Tag Cloud Layouts: Task-Related Performance and Visual Exploration. *INTERACT*. 2009. pp. 392–404.
5. Tafazoli D. Wordling: using word clouds in teaching English language. *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*. 2013. № 10. P. 53–58.